

92,5 млрд. грн [2]. В подальшому нарощування темпів виробництва тривало два роки, але рівня показника 1990 р. так і не було досягнуто. В 2006 р. обсяг виробництва валової продукції сільського господарства в Україні збільшився на 22 % [1] проти аналогічного показника 2000 р. Найвищий рівень виробництва сільськогосподарської продукції в період з 2000 р. по 2014 р. було зафіксовано в 2008 р. (104,0 млрд.грн). В 2014 р. виробництво валової продукції сільського господарства всіма категоріями господарств в Україні скоротилося майже на 2 % до 100,5 млрд. грн проти 2009 р. [2]. Найнижчий обсяг виробництва валової продукції сільського господарства було зафіксовано в 2003 р.

Вважаємо, що до причин скорочення українського виробництва слід віднести: неспроможність товаровиробника конкурувати на міжнародному рівні, а також відсутність ефективної системи підтримки аграрного виробництва.

Зволікання та прорахунки українських політиків у створенні необхідної системи державного управління в аграрному секторі, недоліки у фінансуванні діяльності агропідприємств стали першопричиною поглиблення макроекономічної кризи аграрного сектору країни. Господарства населення не змогли компенсувати всі втрати, які зазнали сільськогосподарські підприємства, і як наслідок, в Україні загострився рівень продовольчої, а отже і економічної безпеки. А тому наразі країні слід направити всі зусилля на подолання кризових явищ в сільськогосподарському виробництві.

Література

1. Економіка України.// [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://uk.wikipedia.org>;

2. Сільське господарство України: статистичний збірник 2014 р. / За ред. Ю.М. Остапчука. – К.: Державна служба статистики України, 2015. – 385 с.

Віктор Дручок

Тернопільський національний економічний університет

ТЕОРЕТИЧНІ ТА ПРАКТИЧНІ ЗАСАДИ ПРОЦЕСУ ВИРОЩУВАННЯ РОСЛИН ДЛЯ ЕНЕРГЕТИЧНОЇ БІОМАСИ

Окрім розуміння безперечної першочерговості екологічних проблем, необхідно теж зважати також і на економічні фактори, які володіють суттєвим і вирішальним впливом на вирішення існуючих проблем. У зв'язку з цим лише розв'язання проблеми життєдіяльності стабільних еколого-економічних систем забезпечить стабільність розвитку як деяких галузей так і України загалом [1].

Для того щоб зупинити глобальне потепління потрібно сконцентрувати зусилля на розширеному висадженні швидкоростучих «енергетичних» рослин, а також на розширенні лісових і паркових насаджень. Даний метод є найбільш економічно вигідним і швидкоокупним і для нашої держави, на сьогоднішній день, є одним із реальних шляхів виходу із залежності від дорогих невідновлювальних енергоресурсів [2].

Враховуючи значні пустуючі посівні площі в Україні, існуючі новітні технології із вирощування «енергетичних» швидкоростучих рослин і відповідне устаткування можуть у повній мірі забезпечити нашу державу паливом, яке замінить імпортні нафту та газ, методом безпосереднього застосування рослин на паливо та виготовлення пеллет і паливних брикетів, що масово починає освоюватися в Україні. Даний метод дозволить значно здешевити опалення в містах і селах України.

Окрім енергетичної незалежності, впровадження даних технологій, дозволить створити нові робочі місця в машинобудуванні (виготовлення устаткування та машин), в лісовому, сільському та комунальному господарстві (вирощування «енергетичних» швидкоростучих рослин, використання біовідходів для виготовлення паливних брикетів і пеллет).

Отже, як висновок можна сказати, що перехід на використання рослинного палива методом формування швидкоростучих «енергетичних» плантацій дозволить залучити до використання більшість земель які є непридатні для вирощування сільськогосподарської продукції, а також уникнути такого явища як природне самозаліснення. Заготівля рослинної біомаси з такого роду плантацій дозволить створити запаси деревного палива, що дозволить замінити традиційні види енергоресурсів.

Література

1. Розум Р.І. Еколого-економічні системи: основні аспекти / Р.І. Розум, М.В. Буряк, І.В. Любезна //Науковий огляд. Науковий журнал. – Київ, 2015. – № 6 (16). – С. 33-49.
2. Дзядикевич Ю.В. Енергетичний менеджмент. Підручник / Ю.В. Дзядикевич, Р.Б. Гевко, М.В. Буряк, Р.І. Розум. – Тернопіль: Підручники і посібники. – 2014. – 336 с.

Юліан Єретик, Любов Заставнюк
Тернопільський національний економічний університет

НАПРЯМИ УДОСКОНАЛЕННЯ СИСТЕМИ УПРАВЛІННЯ В АГРОПРОМИСЛОВИХ ФОРМУВАНЬ УКРАЇНИ

Нинішній стан аграрного сектора економіки України демонструє структурні зміни соціальних та економічних умов функціонування сільськогосподарських підприємств і на їх основі – переробних та промислових, що також тісно взаємопов'язано із олігополізацією аграрних та промислових ринків та індивідуалізацією процесу виробництва сільськогосподарської продукції. Саме це обумовлює необхідність налагодження ефективної співпраці між усіма суб'єктами та учасниками АПК.

Функціонування АПК нашої країни в умовах довготривалих реформ призвело до його занепаду та кризового стану. При зазначених обставинах розраховувати на його миттєве відродження та стабілізацію в наявних умовах недоцільно. Адже насамперед необхідно оптимізувати систему управління АПК України відповідно до умов зовнішнього середовища та внутрішніх змінних чинної системи, що передусім потребує удосконалення низової ланки – сільськогосподарського підприємства. Процес управління підприємством аграрного сектора являє собою сукупність дій, необхідність здійснення яких зумовлене виявленими проблемами, пошуком оптимального варіанту прийняття управлінських рішень.

Сьогодні в непередбачуваних умовах розвитку аграрного сектора економіки та підприємств даної галузі виокремилася низка чинників, які у більшій або меншій мірі впливають на ситему управління господарюючих суб'єктів, зокрема:

Управлінська культура керівників, яка включає стиль управління, особливості процесу прийняття управлінських рішень; ширину управлінських функцій; якість управління та професійні можливості персоналу;